

RESUMÉ

Disertační práce se věnuje peripetiím ve vztazích Spolkové republiky Německo a Spojených států amerických během éry kancléře Ludwiga Erharda, tedy v letech 1963 až 1966, kdy jeho partnerem na americké straně byl prezident Lyndon Johnson. Obě země v rámci západního bloku pojilo pevné přátelství, jejich spolupráci ale v daném období narušovalo několik třecích ploch.

První z nich byl takzvaný projekt Mnohostraných jaderných sil (MLF): i když obě země patřily mezi jeho největší zastánce, Johnson dříve než kancléř Erhard pochopil, že tento projekt je mezinárodně neprosaditelný a představuje tudíž slepou uličku. Při diplomatických kontaktech obou zemí proto bylo patrné, že Němci se kvůli svému tlaku na uskutečnění MLF dostávají do jisté izolace. Zvláště po té, co Johnsonova administrativa v průběhu roku 1965 začala dávat přednost dohodě se SSSR a Smlouvě o nešíření jaderných zbraní (NPT), Němci ale NPT vstřebávali obtížněji.

Dalším konfliktním bodem byla otázka umístění amerických sil ve Spolkové republice, které Washington ekonomicky značně zatěžovalo, a to i kvůli narůstajícím nákladům na válku ve Vietnamu. Johnson proto stále více tlačil na větší kompenzaci amerických nákladů ze strany Bonnu. Erhard naopak usiloval o to, aby tzv. offsetová dohoda byla pro Německo výhodnější, neboť SRN se v roce 1966 dostala do ekonomických potíží. Obě představy se tak střetly na vzájemném setkání obou politiků v září roku 1966. Důsledkem kancléřova neúspěchu na tomto jednání bylo oslabení jeho pozice na domácí scéně, což spolu s návrhem na zvýšení daní, který odmítl jeho koaliční partner, liberální FDP, přispělo k jeho pádu. Erhard musel odstoupit a jeho funkce se ujal Kurt Georg Kiesinger.

Vzhledem k tomu, jak výrazně se do vztahů Bonnu a Washingtonu promítala i vnitřní politická situace v obou zemích, disertační práce se rámcově věnuje také popisu volebních klání, kterými Erhard i Johnson museli projít. Při líčení politické situace ve Spolkové republice pak rovněž sleduje, nakolik se do vztahů s Washingtonem promítalo rozštěpení vládního bloku CDU/CSU na tzv. gaullistické a

atlantické křídlo. Příznivci prvně jmenovaného směru totiž upřednostňovali spolupráci s Francií, naproti tomu skupina druhá měla blíže k USA. Mezi gaullistické politiky patřil Erhardův předchůdce Adenauer, zatímco on sám byl k Paříži kritičtější. S koncem Erhardova období ale dělení na gaullistické a atlantické křídlo ztrácelo smysl, neboť v rámci velké koalice CDU/CSU a SPD se ministrem zahraničí stal Willy Brandt: tvůrce nové koncepce, později známé jako „východní politika“.